

Kvävegödsling av olika sorters höstvet

Anna-Karin Krijger, Hushållningssällskapet, Skara

Målsättningen med veteodlingen varierar mellan ex. stärkelse, etanol, foder, bröd och export. Kvalitetskraven är då olika och tillgängliga sorter varierar också kraftigt i avkastningspotential och kvalitet. Denna försöksserie L7-150 avser att ge svar på frågan om olika vetesorter och Dinaro rågvete, behöver olika kvävegödslingsnivåer utifrån skördenivå och användningsområde.

Rågvetet har tagits med då det i Mellansverige oftast givit betydligt högre skördenivå än höstvet de senaste åren och därmed är ett konkurrenskraftigt alternativ både till foder och etanol. I år är det tredje och sista året som Dinaro ligger med. I år är inte heller Harnesk med utan mer nya sorter vete har provats. Serien finansieras av Svalöf Weibull AB, Scandinavian Seed, samt de regionala försöksorganisationerna.

Försöksplan

Fem sorter av vete samt Dinaro rågvete har ingått och såddes med 450 till 500 grobara kärnor per m² beroende på såtidpunkt och såbruk. Fyra kvävenivåer från 100 till 235 kg N per ha gavs vid tre tillfällen, 25% av kvävet lades vid tillväxtstart, 50% före stråskjutning samt 25% i flaggbladsstadiet. Ogödslade rutor fanns men enbart i Olivin som en indikation på markens kvävelevererande förmåga. Försöken har legat 1st i vardera Uppland, Sörmland, Östergötland, Västmanland samt 2 st i Skaraborg. Skaraborgsförsöket har kasserats ur sammanställningarna på grund av ojämnheter och Sörmlandsförsöket kasserades innan skörd på grund av sortblandning i parcellerna. Alla försök ligger på lerjordar. De enskilda försöksresultaten kan hämtas

på www.ffe.slu.se. Försöken behandlas mot svampangrepp, i stråskjutning med Stereo och i axgång med Comet+Proline.

Sort	Kvävenivå
Olivin	Ogödslat (enbart Olivin)
Dinaro rågvete	100 kg N/ha
Ellvis	145 kg N/ha
Kranich	190 kg N/ha
Tulsa	235 kg N/ha
Mulan	

Resultat 2008

Resultaten mellan sorterna är i stort likartade på alla platser och därför redovisas endast medeltal för fyra försök. I tabell 1 redovisas skörderesultat och kvalitet. Det har inte funnits några klara samspel mellan faktorerna sort, gödslingsnivå eller delningsstrategi dvs. att ex. skillnaderna mellan sorter är i stort sett lika oberoende av gödslingsnivå eller gödslingsstrategi. Därför redovisas endast medelvärdena från de olika faktorerna. Även i år ligger rågvetet Dinaro i topp i avkastning, se figur 1. I tabell 1 ligger den ca 1000 kg över högsta vetesorten Ellvis som ligger lite högre än Tulsa. Kranisch och Mulan når inte riktigt upp till mätaren Olivin. Antal ax är färre i år vilket tyder på lite svagare bestånd våren 2008. Mulan toppar i tusenkornvikt medan Olivin har högst rymdvikt och proteinhalt, se figur 2. Mulan har en tendens till lite lägre kväveskörd än övriga vetesorter. Merbetalning för protein skiljer inte så mycket mellan olika användningsområdena ett torkår som 2008 då proteinhalten redan är hög från början utan extra kväve. Likaså är den optimala kvävegivan för olika användningsområden ganska lika inom varje sort, se tabell 3.

Tabell 1. Sort och kväve i höstvetete och rågvete, L7-150, 2008, Medeltal av 4 försök. Alla sorter o strategier

Sort	Skörd 15 % vh	Skörd rel.tal	Protein %	N-skörd kg/ha	Stärkelse %	Ax st/m ²	Tusen- kornvikt g	Rymd- vikt g/l
Olivin	7 685	<u>100</u>	12,3	141	71,9	353	44,0	804
Dinaro rågv.	9 314	121		136		385	45,0	724
Ellvis	8 243	107	11,1	137	72,5	378	45,0	771
Kranich	7 322	95	12,2	133	72,4	368	44,0	777
Tulsa	8 011	104	11,4	136	72,5	371	41,0	787
Mulan	7 482	97	11,4	127	72,3	365	48,0	771
CV %	5,4		3,7	6,8	0,5	6,6	2,7	1,3
Sign.	***		***	***	***	**	***	***
LSD 5%	306		0,30	6	0,28	14	1,0	7,0

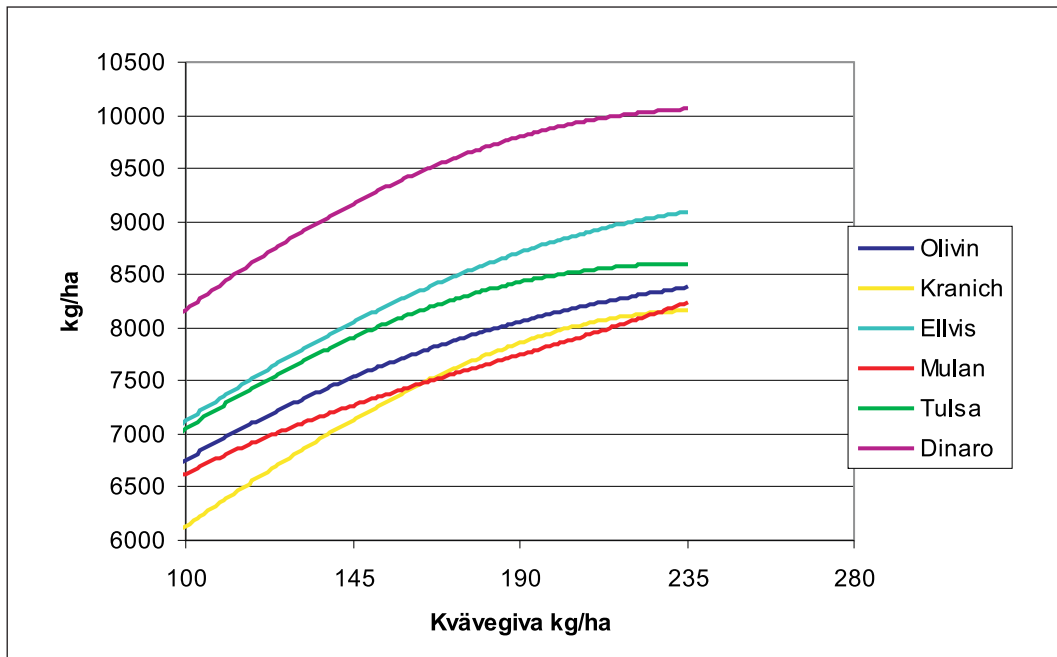
Tabell 2. Sort och kväve i höstvetete, L7-150, 2008, Medeltal av 4 försök. Alla N-nivåer o strategier

N-giva kg/ha	Skörd 15 % vh	Protein %	N-skörd kg/ha	Stärkelse %	Ax st/m ²	Tusen- kornvikt g	Rymd- vikt g/l
100	6 988	10,1	105	73,0	356	44,0	764
145	7 851	11,1	130	72,7	368	45,0	772
190	8 440	11,9	149	72,4	379	45,0	776
235	8 758	12,4	160	72,2	377	45,0	777
Sign.	***	***	***	***	**	ns	***
LSD 5%	250	0,24	5	0,23	14		6,0

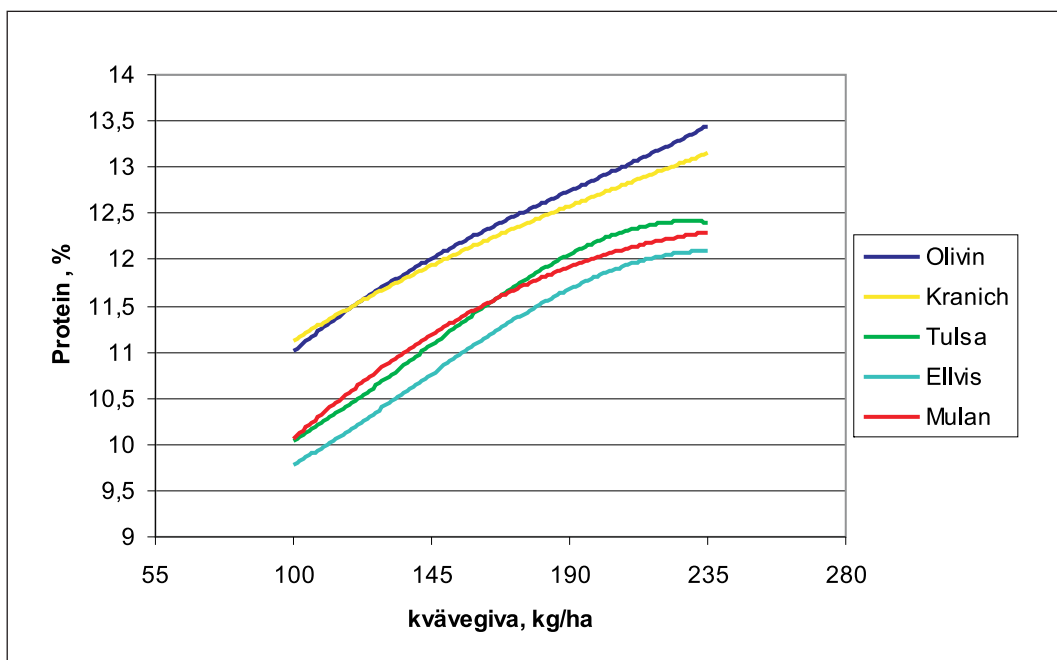
Tabell 3. Sort och kväve i höstvetete, L7-150, 2008, Medeltal av 4 försök. Optimal kvävegiva per sort i olika användning *

Sort	Brödvete		Fodervete		"Etanolvete"	
	Optimal N-giva	Skörd kg/ha	Optimal N-giva	Skörd kg/ha	Optimal N-giva	Skörd kg/ha
Olivin	193	8 086	186	8 021	180	7 961
Dinaro rågv.			191	9 819		
Ellvis	215	9 513	205	8 869	205	8 869
Kranich	204	8 005	201	7 978	200	7 968
Tulsa	187	8 415	178	8 335	179	8 344
Mulan	235	9 035	235	9 035	235	9 035

* Fodervete 1,4 kr/kg, Brödvete 1,5 kr/ kg + proteinjustering, Stärkelsevete 1,4 kr/kg + stärkelsejustering

Figur.1. Skörd vid 15% vattenhalt, 4 försök 2008, L7-150.

Figur 2. Proteinhalt % i ts, 4 försök 2008, L7-150.